

Wykład 8,9

Teoria mnogości

Oznaczenia: $X, Y, Z, A, B, C \dots$ -zbiory, $x, y, z, a, b, c \dots$ -elementy zbiorów,

$x \in X$ -element x należy do zbioru X

Aksjomaty Zermelo (aksjomaty istnienia zbiorów)

1. Jeżeli dwa zbiory mają takie same elementy, to są sobie równe.

$$\forall_z ((z \in X \leftrightarrow z \in Y) \rightarrow X = Y)$$

2. Aksjomat zbioru pustego

Istnieje zbiór, który nie ma żadnych elementów.

$$\exists_x \forall_y (y \notin x)$$

Tw. Istnieje dokładnie jeden zbiór X , taki że $\forall_y (y \notin X)$.

Taki zbiór nazywamy zbiorem pustym i oznaczamy symbolem $\emptyset$.

1. Aksjomat pary

Dla wszelkich przedmiotów a, b istnieje zbiór, którego jedynymi elementami są a i b .

$$\forall_a \forall_b \exists_x \forall_y (y \in x \leftrightarrow y = a \vee y = b)$$

$\{a, b\}$ (zbiór składający się z elementów a i b) nazywamy parą nieuporządkowaną elementów a i b .

Tw. $\{a, b\} = \{b, a\}$.

3. Aksjomat sumy

Dla wszelkich zbiorów A, B istnieje zbiór, którego elementami są wszystkie elementy zbioru A i wszystkie elementy zbioru B.

$$\forall_A \forall_B \exists_X \forall_y (y \in X \leftrightarrow y \in A \vee y \in B)$$

Def. (inkluzja)

Zbiór A zawiera się w zbiorze B (oznaczamy $A \subset B$) wtw gdy każdy element zbioru A jest elementem zbioru B.

$$A \subset B \leftrightarrow \forall_x (x \in A \rightarrow x \in B)$$

4. Aksjomat zbioru potęgowego

Dla każdego zbioru A istnieje zbiór wszystkich podzbiorów zbioru A.

$$\forall_A \exists_X \forall_Y (Y \in X \leftrightarrow Y \subset A)$$

Zbiór potęgowy zbioru A oznaczamy przez $P(A)$.

Przykład.

$$A = \{a, b, c\}$$

$$P(A) = \{\emptyset, \{a\}, \{b\}, \{c\}, \{a, b\}, \{a, c\}, \{b, c\}, \{a, b, c\}\}$$

5. Aksjomat wyróżniania

$W(X)$ -dowolny warunek

Dla każdego zbioru A istnieje zbiór wszystkich elementów zbioru A , które spełniają warunek $W(X)$.

$$\forall_A \exists_X \forall_y (y \in X \leftrightarrow y \in A \wedge W(X))$$

Tw. Nie istnieje zbiór wszystkich zbiorów.

Algebra zbiorów

Działania na zbiorach:

1. Sumą zbiorów A i B nazywamy zbiór $A \cup B = \{x : x \in A \vee x \in B\}$.
2. Iloczynem zbiorów A i B nazywamy zbiór $A \cap B = \{x : x \in A \wedge x \in B\}$.
3. Różnicą zbiorów A i B nazywamy zbiór $A \setminus B = \{x : x \in A \wedge x \notin B\}$.

Dowody przykładowych praw algebry zbiorów:

$$1. A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$$

Należy pokazać: $\forall_x (x \in A \cap (B \cup C) \leftrightarrow x \in (A \cap B) \cup (A \cap C))$

$x \in A \cap (B \cup C)$ wtw gdy $x \in A \wedge x \in B \cup C$ wtw gdy $x \in A \wedge (x \in B \vee x \in C)$
wtw gdy $(x \in A \wedge x \in B) \vee (x \in A \wedge x \in C)$ wtw gdy $x \in A \cap B \vee x \in A \cap C$ wtw gdy
 $x \in (A \cap B) \cup (A \cap C)$

$$2. (A \cup B) \setminus C = (A \setminus C) \cup (B \setminus C)$$

Należy pokazać: $\forall_x (x \in (A \cup B) \setminus C \leftrightarrow x \in (A \setminus C) \cup (B \setminus C))$

$x \in (A \cup B) \setminus C$ wtw gdy $x \in (A \cup B) \wedge x \notin C$ wtw gdy $(x \in A \vee x \in B) \wedge x \notin C$ wtw gdy
 $(x \in A \wedge x \notin C) \vee (x \in B \wedge x \notin C)$ wtw gdy $x \in A \setminus C \vee x \in B \setminus C$ wtw gdy $x \in (A \setminus C) \cup (B \setminus C)$

$$3. (A \subset B) \wedge (C \subset D) \rightarrow (A \cap C \subset B \cap D)$$

Niech $(A \subset B) \wedge (C \subset D)$ tzn. $\forall_x (x \in A \rightarrow x \in B) \wedge \forall_x (x \in C \rightarrow x \in D)$

Udowodnimy $A \cap C \subset B \cap D$ tzn. $\forall_x (x \in A \cap C \rightarrow x \in B \cap D)$

Niech $x \in A \cap C$, a to zachodzi wtw gdy $x \in A \wedge x \in C$.

Z założenia wtedy $x \in B \wedge x \in D$. Zatem $x \in B \cap D$.